

liget af Kammerherre Bille ved et Møde i Horsens, hvor han sagde, at det var et Program, som Alle kunde tiltræde, og at de Grundfætninger, som deri indeholdtes, vare i god Overensstemmelse med konstitutionelle Sædvaner. Det udtalte Kammerherre Bille paa et Møde i Horsens, og fremdeles, at det var Noget, som i og for sig ikke kunde vække Anstød til nogen Side. Det er først nu hos den ærede Conseilspresident, der jo ogsaa staar paa et andet Standpunkt, at det har gjort denne overordentlige Virkning. Den ærede Conseilspresident sagde forleden Dag i sit Foredrag, at han ikke havde været med til private Forhandlinger, og at han ikke mindedes nogenfinde at have forhandlet Forfatningslagen privat med „det ærede Medlem“. Jeg veed ikke, om han dermed mente mig, jeg formoder det, og jeg skal give den ærede Conseilspresident Ret i, at jeg, som ikke den Gang var Medlem af Thinget, ikke har havt Leilighed til at forhandle med ham om Forfatningsforandringen. Jeg holder mig ogsaa kun til, hvad der ligger offentlig for, og jeg skal for at konstatere min Berettigelse til at tale, som jeg har gjort, lidt nøiere fremhæve, hvad der ligger for særlig fra den ærede Conseilspresident's Side. Man kan da anstille en Sammenligning mellem Rigsraadsmedlemmet fra 1865 og Conseilspresidenten fra 1886. Jeg skal da fremdrage den første Hovedtale, den ærede Conseilspresident holdt — det var i Rigsraadets Landssting den 5te Januar 1865. Den ærede Minister holdt da en Tale, som findes i Rigsraadstidenden Sp. 437, i hvilken han udtalte sig meget sympatetisk overfor Juni-Grundloven; han sagde, at han egentlig var fuldt tilfreds med den, og at han for sit Vedkommende ingen Tvivl havde om, at de konservative Interesser vilde være godt betryggede i Juni-Grundlovens Landssting; men naar han ikke desto mindre kunde ønske en Forandring, var det simpelt hen, for at Alle kunde blive tilfredse, for at hele Folket kunde komme til, som han udtrykte sig, at arbejde med, thi først da var Forfatningen sikret. Og han maa vel nærmest derved have sigtet til sine egne Standsfæller, thi de vare maaske de Æneste, som ikke vare tilfredse; selv var han tilfreds. Det var det ene Hovedpunkt i hans Foredrag den 5te Januar 1865. Det næste var, at han var særlig utilfreds med, at Ministeriet Bluhme-David havde forelagt Forfatningsforslaget i Rigsraadets Landssting, han mente ikke, det var den rigtige Vej, man burde have gaaet en anden. Hvis man vilde have Ændringer eller Forandringer, som han udtrykte sig, i den Folket saa kjære Grundlov

af 5te Juni 1849, skulde man have henvendt sig til Rigsdagen, der kunde man have faaet vedtaget den Ændring, som ene gik ud paa at faae lidt Forandring i Landsstingets Sammensætning, medens iøvrigt Alt blev ved det Gamle; saa vilde efter hans Mening Allgaa roligt, og Forfatningsforandringen vilde have ordnet sig tilfredsstillende uden videre Viderværdigheder. Jeg kan jo ikke oplæse hele den ærede Conseilspresident's Tale, men jeg tvivler jo ikke om, at han vil give mig Ret i, at det forholder sig rigtigt; iøvrigt kan jo Enhver læse den Tale, som jeg har henvist til, og som findes paa den af mig nævnte Spalte af Rigsraadstidenden fra 1865. Conseilspresidentens Stilling til Bevillingsretten og til Spørgsmaalet om Samling hvert andet Aar var den, at Folkethingets Bevillingsret maa der ikke røres ved, og Samlinger hvert andet Aar vilde han ikke vide af at sige, kun Samlinger hvert Aar. Det var altsaa hans Stilling til Forfatningsforandringen, den var særdeles venlig lige overfor den store menige Befolkning, og hans Kollega Jonnesbech optraadte akkurat paa samme Maade. Det er det Æne, jeg skal minde om. Det Næste er det, at han i Forænting med Grev Frijs, Jonnesbech, S. A. Hansen, Jens Jørgensen fra Bjerregaard og Winther i Fællesudvalget i Oktober Maaned 1865 enedes om den Sammensætning, som Landsstinget nu har faaet, men han og hans Kolleger gjorde det til en Betingelse, at dersom Ministeriet var imod det, skulde mindst 25 Medlemmer af Fællesudvalget, der iøvrigt bestod af i Alt 30, give Forslaget sin Samstemning, og han satte i saa Henseende navnlig Pris paa Venstre; han tilføjede med Betoning mange Gange, at han selvfølgelig gik ud fra, at de, der stemte derved i Fællesudvalget, ogsaa vilde stemme derfor senere i Thinget, det var en Betingelse fra hans og hans Kollegers Side, at naar det ikke blev vedtaget med saa om trent Enstemmighed, vilde han ikke have med det at gjøre. Forslaget blev saa vedtaget med 29 Stemmer, og Følgen blev, at de frihedskjære Folk, Frijs, den nuværende ærede Conseilspresident og Jonnesbech bleve Hovedmændene i det Ministerium, der dannedes; de glemte jo rigtignot at tage nogle af deres Kolleger med, som havde været saa gode at hjælpe dem til Forfatningsforandringen, det sit nu gaa, der var vel heller ikke givet dem noget Løfte, jeg kjender i alt Fald ikke Noget dertil. Men det vil den ærede Conseilspresident vel ikke bestride, at det var de Forudsætninger, hvorunder den nuværende Forfatning blev til med den forandrede Sammensætning af Landsstinget, at det skulde gaa i den allerfjønneste Enighed,